

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av avtalet mellan Republiken Finlands regering och Konungariket Sveriges regering om polissamarbete i gränsområdet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner avtalet mellan Republiken Finlands regering och Konungariket Sveriges regering om polissamarbete i gränsområdet.

Propositionen innehåller ett förslag till blandad ikraftträdandelag där det förutom sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen också föreskrivs om genomförandet av avtalet i Finland.

Syftet med avtalet om polissamarbete är att effektivisera polissamarbetet mellan länderna och på så sätt ytterligare förbättra upprätthållandet av den allmänna ordningen och säkerheten samt förebyggandet, utredningen och undersökningen av brott i gränsområdet mellan länderna. I Finland ska avtalet tillämpas i kommunerna Enontekis, Kolari, Muonio, Pello, Torneå och Övertorneå. I Sverige ska avtalet tillämpas i kommunerna Haparanda, Kiruna, Pajala och Övertorneå.

Avtalet innehåller bestämmelser om två typer av samarbete, nämligen brådiskande åtgärder efter begäran och utan begäran. I båda fallen kan en myndighet i den andra staten korsa gränsen och vidta åtgärder endast om det är fråga om att avvärja ett allvarligt brott som är förenat med fara som utgör ett hot eller ett överhängande hot mot en enskilds liv, hälsa eller fysiska integritet.

Avtalsparterna ska underrätta varandra när de nationella åtgärder som krävs för ikraftträdandet av avtalet har vidtagits. Avtalet träder i kraft den första dagen den andra månaden efter att den senare underrättelsen har tagits emot. Lagen om sättande i kraft av avtalet avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av statsrådet.

I skjutvapenlagen görs dessutom de ändringar som samarbetet enligt avtalet förutsätter.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
LAGFÖRSLAG	4
1. Lag om avtalet mellan Republiken Finlands regering och Konungariket Sveriges regering om polissamarbete i gränsområdet.....	4
2. Lag om ändring av 17 § i skjutvapenlagen	7
FÖRDRAGSTEXT	8
BILAGA	13
PARALLELLTEXT	13
2. Lag om ändring av 17 § i skjutvapenlagen	13

Kläm 1

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det att riksdagen godkänner avtalet mellan Republiken Finlands regering och Konungariket Sveriges regering om polissamarbete i gränsområdet.

Kläm 2

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

1.

Lag

om avtalet mellan Republiken Finlands regering och Konungariket Sveriges regering om polissamarbete i gränsområdet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det mellan Republiken Finlands regering och Konungariket Sveriges regering ingångna avtalet om polissamarbete i gränsområdet ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Olycksfall i arbetet

I fråga om ersättning för olycksfall i arbetet som en finländsk polisman råkat ut för i Sverige gäller vad som föreskrivs i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015).

3 §

Befogenheter

På en svensk polismans befogenheter för förebyggande och avslöjande av brott tillämpas vad som föreskrivs i 2 kap. 1–3, 6–11, 12, 13–15 och 20 § i polislagen (872/2011).

4 §

Rätt att gripa

En svensk polisman får för utredning av ett brott gripa den som är misstänkt för brottet, om denne anträffas på bar gärning eller flyende fot.

På en situation som avses i 1 mom. tillämpas också vad som föreskrivs i 2 kap. 4 § i tvångsmedelslagen (806/2011).

5 §

Företagande av kroppsvisitation

En svensk polisman får för utredning av brott företa kroppsvisitation för att undersöka vad den visiterade har i sina kläder eller annars bär på sig eller har i de föremål han eller hon för med sig.

Kroppsvisitation får företas på den som är skäligen misstänkt för ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex månader.

I fråga om företagande av kroppsvisitation gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 8 kap. 33 § 1 mom. i tvångsmedelslagen.

6 §

Platsgenomsökning

En svensk polisman får för utredning av brott företa platsgenomsökning i enlighet med förutsättningarna i 8 kap. 4 § i tvångsmedelslagen. I fråga om beslutsfattande vid genomsökning av platser gäller vad som föreskrivs i 8 kap. 15 § i tvångsmedelslagen.

7 §

Avspärrning av utredningsplatser och utredningsobjekt

En svensk polisman får för att säkerställa utredningen av ett brott spärra av en utredningsplats eller ett utredningsobjekt i enlighet med vad som föreskrivs i 9 kap. 1 § i tvångsmedelslagen.

8 §

Rätt till omhändertagande för beslag och för kopiering av handlingar

I fråga om en svensk polismans rätt att omhänderta föremål, egendom och handlingar för beslag eller kopiering gäller vad som föreskrivs i 7 kap. 8 § i tvångsmedelslagen.

9 §

Tystnadsplikt och tystnadsrätt

I fråga om svenska polismäns tystnadsplikt och tystnadsrätt gäller vad som föreskrivs i 7 kap. i polislagen.

10 §

Sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

2.

Lag

om ändring av 17 § i skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 17 § 2 mom. i skjutvapenlagen (1/1998), sådant det lyder i lag (), en ny 7 punkt
som följer:

17 §

Undantag från tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte heller

7) överföring till eller från Finland eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som tillhör svenska polismän som är verksamma på finskt territorium med stöd av artiklarna 3 och 4 i avtalet mellan Republiken Finlands regering och Konungariket Sveriges regering om polissamarbete i gränsområdet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Inrikesminister Förnamn Efternamn

**AVTAL MELLAN KONUNGARIKET SVERIGES REGERING OCH REPUBLIKEN
FINLANDS REGERING OM POLISSAMARBETE I GRÄNSOMRÅDET**

Konungariket Sveriges regering och Republiken Finlands regering (nedan kallade parterna),

som vill samarbeta för att fördjupa polissamarbetet, upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt förebygga, upptäcka och utreda brott,

som noterar att polissamarbetet mellan parterna redan är nära och effektivt, särskilt när det gäller gemensamma insatser,

som konstaterar att ett effektivt informationsutbyte och ett nära operativt samarbete mellan parternas polismyndigheter är en integrerad del av polisverksamheten och brottsbekämpningen och bör fördjupas ytterligare,

som beaktar att båda parterna, fastän de behåller ansvaret för den allmänna ordningen och säkerheten inom sitt respektive territorium, kan gagnas av ett fördjupat ömsesidigt polissamarbete i gränsområdet,

som beaktar EU-rätten, särskilt Schengenregelverket, rådets beslut 2008/615/RIF och 2008/616/RIF (de s.k. Prümbesluten) och rådets beslut 2008/617/RIF (om samarbete inom Atlasnätverket),

som tar hänsyn till att hoten från den gränsöverskridande brottsligheten påkallar ett närmare och mer effektivt polissamarbete samt nya samarbetsformer, och

som strävar efter att intensifiera och ytterligare fördjupa samarbetet mellan parterna,

har kommit överens om följande.

Artikel 1

Avtalets syfte och tillämpningsområde

Syftet med detta avtal är att fördjupa polissamarbetet mellan parterna och därigenom ytterligare förbättra förutsättningarna för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt förebygga, upptäcka och utreda brott.

I detta avtal avses med gränsområdet

– i Republiken Finland området inom kommunerna Enontekis, Kolari, Muonio, Pello, Torneå och Övertorneå, och

– i Konungariket Sverige området inom kommunerna Haparanda, Kiruna, Pajala och Övertorneå.

Detta avtal omfattar inte bistånd som lämnas av särskilda insatsgrupper.

Artikel 2

Centralmyndigheter, behöriga tjänstemän och lokala kontaktställen

Centralmyndigheter är Polismyndigheten, i Konungariket Sverige, och Polisstyrelsen, i Republiken Finland.

Behöriga tjänstemän är polismän vid Polismyndigheten, i Konungariket Sverige, och polismän vid Polisen, i Republiken Finland.

Centralmyndigheterna ska utse lokala kontaktställen för brådskande åtgärder enligt artiklarna 3 och 4. Centralmyndigheterna ska informera varandra om kontaktställena.

Artikel 3

Brådskande åtgärder efter begäran

Behöriga tjänstemän från en part får, på begäran av värdpartens lokala kontaktställe, korsa gränsen och vidta alla provisoriska åtgärder som behövs för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt förebygga, upptäcka och utreda brott.

En sådan begäran kan göras om det behövs brådskande bistånd för att ingripa i gränsområdet mot ett allvarligt brott som innebär fara för en enskilds liv, hälsa eller fysiska integritet. Detta inkluderar, men är inte begränsat till, våldtäkt, rån, grov misshandel, mord, terroristbrott och situationer där en offentlig tjänsteman utsätts för ett allvarligt hot.

Begäran kan göras muntligen eller skriftligen med användning av alla tillgängliga tekniska medel och ska, i möjligaste mån, närmare ange vilka provisoriska åtgärder som ska vidtas. Det lokala kontaktstället hos den part som mottagit begäran får bevilja eller avslå den eller, om det är möjligt, föreslå en annan typ av bistånd.

Om begäran beviljas ska värdparten utan dröjsmål vidta de åtgärder som behövs för att avvärja den situation som gav upphov till begäran och ta över insatsen.

De behöriga tjänstemän som korsar gränsen får agera på egen hand tills värdpartens tjänstemän anländer. Därefter får de bistå värdpartens tjänstemän under deras vägledning och, i regel, i deras närvaro. De ska, så snart det går, rapportera provisoriska åtgärder som de vidtagit.

Artikel 4

Brådskande åtgärder utan begäran

I brådskande situationer får behöriga tjänstemän från en part, utan begäran från värdparten, korsa gränsen och i gränsområdet vidta alla provisoriska åtgärder som behövs för att avvärja omedelbar fara för en enskilds liv, hälsa eller fysiska integritet. Detta gäller endast om det finns en risk för att faran ska förverkligas innan värdpartens tjänstemän hinner anlända och agera.

De behöriga tjänstemän som korsar gränsen ska utan dröjsmål anmäla detta till värdpartens lokala kontaktställe. Värdparten ska bekräfta mottagandet av anmälan och utan dröjsmål vidta de åtgärder som behövs för att avvärja faran och ta över insatsen.

De behöriga tjänstemän som korsar gränsen får agera på egen hand tills värdpartens tjänstemän anländer. Därefter får de bistå värdpartens tjänstemän under deras vägledning och, i regel, i deras närvaro. De ska, så snart det går, rapportera provisoriska åtgärder som de vidtagit.

Artikel 5

Gränsöverskridande övervakning och förföljande

Bestämmelserna i Schengenregelverket är tillämpliga på gränsöverskridande övervakning och förföljande. Det förtydligas att gränsöverskridande förföljande över landgränser omfattar förföljande över flod- och insjögränser.

Artikel 6

Ledning och befogenheter

Behöriga tjänstemän som inom ramen för detta avtal verkar inom den andra partens territorium ska agera i enlighet med värdpartens lag och inom ramen för de befogenheter som de har enligt sin nationella lagstiftning. De ska följa instruktioner som meddelas av värdpartens lokala kontaktställe eller polismän som har befälet på plats, när sådana instruktioner är tillgängliga. Värdparten ska ansvara för tjänstemännens handlingar.

De behöriga tjänstemännen ska, inom ramen för de befogenheter som de har enligt sin nationella lagstiftning, ha samma rätt att använda våld som värdpartens tjänstemän.

Artikel 7

Tjänstevapen, ammunition och utrustning

Behöriga tjänstemän som inom ramen för detta avtal verkar inom den andra partens territorium får använda sina nationella tjänsteuniformer. De får inneha tjänstevapen, ammunition och utrustning i enlighet med den utsändande partens nationella lagstiftning. Värdparten får förbjuda den utsändande medlemsstatens tjänstemän att inom dess territorium inneha vissa tjänstevapen eller viss ammunition eller utrustning.

De behöriga tjänstemännen ska, inom ramen för de befogenheter som de har enligt sin nationella lagstiftning, ha samma rätt att använda vapen, ammunition och utrustning som värdpartens tjänstemän.

Om en parts behöriga tjänstemän i samband med åtgärder i enlighet med detta avtal använder motorfordon inom den andra partens territorium ska samma trafikbestämmelser gälla för dem som för värdpartens tjänstemän, inklusive bestämmelser om skyldighet att lämna företräde och särskilda rättigheter i vägtrafiken.

Artikel 8

Utbildning

Vardera parten ska ansvara för att alla dess behöriga tjänstemän som deltar i samarbetet har den kompetens, de kunskaper och den utrustning som krävs för uppgiften.

Parterna ska samarbeta när det gäller samordning och anordnande av gemensam utbildning i de fall där det är möjligt. Parterna ska ge varandra stöd när det gäller att tillhandahålla lämpligt utbildningsmaterial om nationell lagstiftning av betydelse för detta avtal.

Artikel 9

Straffrättsligt ansvar

Behöriga tjänstemän som inom ramen för detta avtal verkar inom den andra partens territorium ska i fråga om brott som de begår eller brott som de utsätts för jämnställas med värdpartens tjänstemän, om inte annat föreskrivs i något annat avtal som är bindande för parterna.

Artikel 10

Tjänsteförhållanden och disciplinansvar

Behöriga tjänstemän som inom ramen för detta avtal verkar inom den andra partens territorium ska i tjänsterättsligt hänseende, särskilt vad gäller de disciplinära bestämmelserna, omfattas av den tillämpliga lagstiftningen i sin egen stat.

Beslut om disciplinansvar som avser tjänstemän som deltar i samarbetet ska fattas av myndigheterna i deras egen stat.

Artikel 11

Skadeståndsansvar

När behöriga tjänstemän inom ramen för detta avtal verkar inom den andra partens territorium ska deras stat ansvara för de eventuella skador som de förorsakar under sina insatser, i enlighet med lagstiftningen i den stat inom vars territorium de verkar.

Den part inom vars territorium skadorna förorsakats ska ersätta skadorna i enlighet med de villkor som gäller för skador som förorsakats av dess egna tjänstemän.

Den part vars behöriga tjänstemän har förorsakat skador på någon person inom den andra partens territorium ska till fullo ersätta den andra parten för alla belopp den har betalat ut till offren eller de personer som befullmäktigats att handla på offrens vägnar.

Artikel 12

Kostnader

Vardera parten ska stå för de driftskostnader som dess behöriga tjänstemän ådrar sig i samband med tillämpningen av detta avtal. I särskilda fall får parterna komma överens om avvikande arrangemang.

Artikel 13

Twistlösning

Twister om tolkningen eller tillämpningen av detta avtal ska lösas genom förhandling mellan parterna.

Artikel 14

Ändringar

Detta avtal får ändras efter skriftligt förslag från någondera parten.

Sådana ändringar ska antas om parterna kommer överens om det och träda i kraft den första dagen i den andra månaden efter mottagandet av den sista noten som utväxlats mellan parterna i vilken anges att de nationella åtgärder som krävs för att ändringarna ska sättas i kraft är slutförda.

Artikel 15

Förhållande till andra internationella överenskommelser

Bestämmelserna i detta avtal gäller endast i den mån de är förenliga med EU-rätten. Detta avtal inverkar inte på tillämpningen av befintliga internationella överenskommelser som parterna ingått med varandra eller med ett tredjeland.

Artikel 16

Uppsägning av avtalet

Endera parten får säga upp detta avtal genom skriftligt meddelande till den andra parten. Uppsägningen träder i kraft tre månader efter meddelandet.

Artikel 17

Ikraftträdande

Detta avtal träder i kraft den första dagen av den andra månaden efter mottagandet av det sista meddelandet mellan parterna, på diplomatisk väg, i vilket anges att de nationella rättsliga kraven för att detta avtal ska träda i kraft är uppfyllda.

Artikel 18

Utvärdering

Centralmyndigheterna ska årligen diskutera de åtgärder som vidtas i enlighet med detta avtal. Parterna ska, senast två år efter det att avtalet trätt i kraft, utvärdera avtalets genomförande och tillämpning och överväga om avtalet bör ändras.

Upprättat i Torneå, den 19 oktober 2021 i två exemplar på svenska och finska språken, vilka båda texter är lika giltiga.

För Republiken Finlands regering

För Konungariket Sveriges regering

Lag

om ändring av 17 § i skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 17 § 2 mom. i skjutvapenlagen (1/1998), sådant det lyder i lag (), en ny 7 punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §

17 §

Undantag från tillämpningsområdet

Undantag från tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte heller

Denna lag gäller inte heller

6) överföring till eller från Finland eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler till följd av internationellt samarbete som inletts med stöd av 9 kap. 9 b § i polislagen (872/2011) som tillhör tjänstemän från främmande stater eller anställda vid Europeiska unionen eller en internationell organisation.

7) överföring till eller från Finland eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som tillhör svenska polismän som är verksamma på finskt territorium med stöd av artiklarna 3 och 4 i avtalet mellan Republiken Finlands regering och Konungariket Sveriges regering om polis-samarbete i gränsområdet.

Denna lag träder i kraft den 20 .
